

مننژیت چیست؟

مننژیت عبارت است از: تورم و یا عفونت پرده‌های مغز که از موارد اورژانس به حساب می‌آید. مننژیت به دو صورت باکتریایی و ویروسی وجود دارد که از نظر تشخیصی با هم تفاوت بسیاری دارند. مننژیت باکتریایی، به‌طور معمول خطرناک‌تر از نوع ویروسی آن است و در موارد بسیار باعث بروز مشکلات ثانویه در مغز و سیستم عصبی می‌شود. این بیماری به‌ویژه در اطفال زیر دو سال و سنین بالای ۶۰ سال که ایمنی بدن، کامل و با کفایت نیست بروز می‌کند.

علت مننژیت چیست؟

بعضی از ویروس‌ها، میکروب‌ها و عوامل قارچی باعث به‌وجود آمدن بیماری می‌شوند. گاهی بر اثر بیماری‌های خونی و یا بیماری سل، نیز مننژیت به وجود می‌آید. نکته قابل توجه این است که مننژیت در مناطق پر جمعیت و در جایی که رعایت موارد بهداشتی کم است بیشتر دیده می‌شود. کودکان مبتلا به بیماری سل، عفونت گوش و ریه و کم‌خونی، بیشتر در معرض خطر قرار دارند.

ابتلا به مننژیت چه نشانه‌هایی در کودک دارد؟

- ۱- سردرد، تب بالا
- ۲- استفراغ
- ۳- تغییر در سطح هوشیاری (شامل: خواب‌آلودگی، گیجی، بیهوشی و ...)
- ۴- عدم حرکت گردن و درد در حرکت دادن گردن
- ۵- حساسیت بیش از حد به نور
- ۶- تشنج به‌خصوص وقتی تب بالا باشد.
- ۷- در بعضی موارد ضایعات پوستی به شکل کبودی دیده می‌شود (نقاط بنفش‌رنگ) به نام «پنشی».

آیا می‌دانید چه آزمایشی برای تشخیص بیماری کمک‌کننده است؟

اگر کودک به‌طور غیرعادی بدحال است و یا حداقل دو علامت از علائم فوق در وی پدیدار شده باشد بلافاصله با پزشک مشورت کنید و یا کودک را به نزدیک‌ترین بیمارستان برسانید. کودک در بیمارستان بستری می‌شود و نخست آب نخاع وی جهت آزمایش نمونه‌گیری می‌شود و با کمک این آزمایش می‌توان مننژیت و عامل ایجاد کننده مننژیت را مشخص نمود. همچنین ممکن است نمونه خون نیز جهت کشت و تعیین وجود باکتری و نوع آن به آزمایشگاه فرستاده شود.

جمع آوری
نمونه مایع
مغزی نخاعی

گرفتن مایع نخاعی هیچگونه عارضه جدی برای کودکان ایجاد نخواهد کرد و منفعتی که به وی به ا تشخیص و درمان زودرس مننژیت از آن بهره‌مند می‌شود بسیار بیش از درد و ناراحتی ناشی از نمونه‌گیری است.

دانشگاه علوم پزشکی تهران
قطب جامع علمی طب کودکان
بیمارستان مرکز طبی کودکان
(واحد آموزش سلامت)

مننژیت چیست؟

بیمارستان آموزشی درمانی پژوهشی مرکز طبی کودکان:

آدرس: تهران، انتهای بلوار کشاورز، خیابان دکتر محمد قریب، جنب
بیمارستان امام خمینی (ره)، پلاک ۶۲، مرکز طبی کودکان
وبسایت بیمارستان: (آموزش به بیمار)

<http://chmc.tums.ac.ir>

نقش والدین در پیشگیری از مننژیت چیست؟

در صورت مشاهده علائم مننژیت، کودک را هرچه زوتر برای معاینه نزد متخصص کودکان و یا به بخش فوریت‌های پزشکی ببرید. در صورت مشاهده تب همراه با تشنج، در کوتاه‌ترین زمان ممکن، کودک خود را به بخش فوریت‌های پزشکی یا پزشک متخصص برسانید. در صورتی که کودک شما دارای تماس نزدیک با شخص بیمار بود، هرچه زوتر به پزشک مراجعه کنید تا در مورد ضرورت تجویز آنتی‌بیوتیک تصمیم بگیرد.

گاهی برای پیشگیری از ابتلای مننژیت اعضای خانواده، نیاز است تمامی اعضا برای پیشگیری آنتی‌بیوتیک مصرف نمایند.

تب کودک خود را به‌ویژه زمانی که همراه با سردرد و استفراغ است جدی گرفته و سریعاً به پزشک مراجعه کنید!

درمان مننژیت چیست؟

در صورت شک به مننژیت، پس از انجام آزمایش‌های لازم و حتی پیش از آماده شدن جواب آزمایش‌ها باید درمان فوراً با آنتی‌بیوتیک‌ها شروع شود. اگر جواب آزمایش‌ها مشخص کند که کودک مبتلا به مننژیت ویروسی شده، آنتی‌بیوتیک‌ها قطع می‌شوند و هیچ درمان دیگری بجز مسکن لازم نیست. عفونت‌های ویروسی معمولاً پس از ۵ تا ۱۴ روز — بسته به نوع ویروس — خودبه‌خود برطرف می‌شوند. اگر تشخیص مننژیت باکتریال تأیید شود، مصرف آنتی‌بیوتیک باید ادامه یابد (ممکن است در صورت لزوم، برحسب باکتری تشخیص داده شده، نوع آنتی‌بیوتیک تغییر کند) همچنین ممکن است برای کودک، مایعات داخل وریدی و داروی ضد تشنج تجویز شود (در صورت وجود تشنج)، درمان با آنتی‌بیوتیک ممکن است تا ده روز یا بیشتر طول بکشد.

آیا مننژیت عارضه‌ای بر جای می‌گذارد؟

مننژیت‌های ویروسی به‌ندرت عارضه‌ای باقی می‌گذارند. همچنین درمان مناسب و به‌موقع با آنتی‌بیوتیک، اغلب سبب بهبود کامل بیماری می‌شود. در تعداد اندکی از کودکان ممکن است عوارضی مثل ناشنوایی، اختلال بینایی تشنج یا مشکلات در یادگیری ایجاد شود.